

Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги
Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Билим берүү жана илим министрлигинин алдындагы жогорку медициналык жана
фармацевтикалык билим берүү боюнча окуу-усулдук бирикме

КОМПЕТЕНЦИЯЛАРДЫН КАТАЛОГУ

560006 «Медайымдык иш» адистиги боюнча жогорку окуу жайдын
бүтүрүүчүсү

ДИПЛОМГО ЧЕЙИНКИ ДЕНГЭЭЛ

Бишкек 2018

560006 «Медайымдык иш» адистиги боюнча жогорку окуу жайдын бүтүрүүчүсүнүн компетенцияларынын каталогу (дипломго чейинки деңгээл) 1. Басылма

Түзгөндөр: «Медайымдык иш» кафедрасынын башчысы м.и.д. Бейшенбиева Г.Дж., кафедранын ассистенттери Кругликова Е.Н., Токторбаева Э.А.

560006 «Медайымдык иш» адистиги боюнча жогорку окуу жайдын бүтүрүүчүсүнүн компетенцияларынын каталогу (дипломго чейинки деңгээл) 530006 «Медайымдык иш» адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыккан

Каталогдун рецензенттери:

Медайымдык иш боюнча башкы дарыгердин орун басары УАБ Мусаева Б.Д.

Медайымдык иш боюнча башкы дарыгердин орун басары ШКО №6 Исакова Н.И.

Мазмуну

Түшүндүрмө кат

1. Глава Жалпы жана кесиптик компетенциялар

2. Глава Медайымдардын диагноздорунун мисалдары

3. Глава Дисциплиналардын компетенциялары

- 3.1. Медайымдык ишке киришүү
- 3.2. Дени сак үй –бүлөлөргө медайымдардын камкордугу
- 3.3. Ден соолукту баалоо
- 3.4. Клиникалык медайымдык иш
- 3.5. Паллиативдик жардам
- 3.6. Медайымдык иштин изилдөө методологиясы
- 3.7. Медайымдык иштин лидерлик менеджменти
- 3.8. Үй- бүлөлүк медицинадагы медайымдык иш
- 3.9. Педагогика жана курактык психология
- 3.10. Медайымдардын кызматын башкарууну уюштуруу
- 3.11. Медайымдарды окутуунун методологиясы
- 3.12. Медициналык жана социалдык камкордук
- 3.13. Башкаруунун психологиясы
- 3.14. Ден соолук экономикасы
- 3.15. Ден соолук маркетинги

4. Глава Медайымдардын көндүмдөрү жана манипуляциясы

- 4.1. Медайымдык диагноз коюу үчүн маалыматтарды чогултуу
- 4.2. Физикалык текшерүүдөн өтүү
- 4.3. Жалпы билгичтик
- 4.4. Шашылыш жардам көрсөтүү үчүн манипуляция
- 4.5. Хирургиялык бейтаптарга кам көрүүгө байланышкан манипуляция

5. Глава Уюштуруу жана башкаруу көндүмдөрү

6. Глава Психологиялык жана педагогикалык көндүмдөрдүн чеберчилиги

Түшүндүрмө кат

«Медайымдык иш» адистиги боюнча дипломго чейинки билим берүүдө студенттердин бейтаптарга кам көрүү, медайым персоналдын башкаруу, ошондой эле жогорку окуу жайлардын педагогикасы жана психологиясы боюнча терең теориялык жана практикалык билими бар адистин кесиптик даярдыгын камсыз кылат. Ал теориялык дисциплиналар жана медайымдардын дисциплиналары боюнча дипломдон кийинки билим алууга даяр болушу керек, ошондой эле медицинанын жана медайымдардын теориялык, фундаменталдык жана прикладдык багыттары боюнча изилдөө иш-аракеттери менен алектениши керек.

Жогорку кесиптик билим берүүчү **560006** – «**Медайымдык иш**» адистиги боюнча бүтүрүүчү өзүнүн квалификациясына туура келген маселелерди чече билиши керек, Мамлекеттик билим берүү стандартында көрсөтүлгөн компетенцияларга ээ болушу керек. Жогорку окуу жайдын ишмердүүлүгүнүн акыркы натыйжасы - бул региондун, өлкөнүн жана чет өлкөлөрдүн социалдык-экономикалык шарттарын билүүгө жөндөмдүү, жогорку медайымдык билим берүү факультетинин мобилдик адистигине жана компетенцияларына ээ болгон адисти даярдоо.

Компетенциялардын каталогу медайымдык жана башкаруу практикасында көп кездешкен медициналык, башкаруучулук жана педагогикалык көйгөйлөрдүн структурасын эске алуу менен түзүлөт.

Бүгүнкү социалдык-экономикалык оор шарттарда саламаттыкты сактоо тармагындагы кризистик көрүнүштөр, менеджмент чөйрөсүн өнүктүрбөсө жана трансформациялабаса, кесипкөй башкаруучу адистерди түзбөй туруп чечилбестигин белгилей кетүү керек. Ушуга байланыштуу, медайымдардын менеджерлерин жана мугалимдерин окутуу маселеси өзгөчө актуалдуу бойдон калууда.

Саламаттыкты сактоо менеджерлерин окутуу жана өнүктүрүү дарыгерлер сыяктуу эле медайымдарга да бирдей деңгээлде тиешелүү.

Башкаруу иерархиясынын бардык деңгээлдериндеги менеджерлердин медайымдарынын ишиндеги кесипкөйлүк, оорукананын бөлүмүнүн улук медайымынан баштап, Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министрлигинин медайымдар боюнча башкы адисине чейин медайымдардын кызматында гана эмес, бүтүндөй саламаттыкты сактоо тутумунда ийгиликтин ачкычы болуп саналат.

«Медайымдык иш» адистиги боюнча мамлекеттик жогорку кесиптик билим берүү стандартына ылайык бүтүрүүчү төмөнкү иш-аракеттерди өздөштүрүшү керек:

✓ дартты аныктоо	✓ уюштуруучулук -башкаруучулук
✓ медициналык	✓ психологиялык-педагогикалык
✓ калыбына келтирүү	✓ илимий-изилдөө
✓ алдын алуу	

Бул каталогдо көрсөтүлгөн иш-аракеттердин түрлөрүнө ылайык компетенциялар аныкталды:

➤ *аныкталат:*

- дипломго чейинки билим берүүнүн максаты жана мазмуну;
- медайымдык иштин адистик билими жана билгичтиги, компетенциясынын деңгээли;

➤ *иштелип жатат:*

- Мамлекеттик билим берүүнүн стандарты;
- окуу планы;
- окуу программасы;

➤ *уюштурулат:*

- окуу процесси;
- медициналык ЖОЖдорго тапшырган абитуриенттердин кесиптик багыты

➤ *өткөрүлөт:*

- бүтүрүүчүлөрдү аттестациялоо

Практикалык ыңгайлуулук үчүн, тапшырмалар каталогдо төмөнкүдөй категорияга бөлүнөт:

1. Глава Жалпы жана кесиптик компетенциялар
2. Глава Медайымдардын диагноздорунун мисалдары
3. Глава Дисциплинардык компетенциялар
4. Глава Медайымдардын көндүмдөрү жана манипуляциялар
5. Глава Уюштуруу жана башкаруу көндүмдөрү
6. Глава Психологиялык жана педагогикалык көндүмдөрүнүн чеберчилиги

1-главада «**Жалпы жана кесиптик компетенциялар**» бүтүрүүчү өздөштүрүүгө тийиш болгон жалпы жана кесиптик компетенциялардын тизмеси келтирилген (530006 - «Медайымдык иш» адистиги боюнча мамлекеттик жогорку кесиптик билим берүү стандартына ылайык).

2-главада «**Медайымдардын диагноздорунун мисалдары**» келечектеги медайымдардын кесиптик жашоосунда кездеше турган медайымдардын диагноздору келтирилген. Медайымдардын диагноздорунун мисалдары алардын жайылышынын же пайда болушунун жыштыгы үчүн тандалып алынган.

3-главада «**Дисциплинардык компетенциялар**» дисциплина боюнча компетенцияларды сунуштайт. Ар бир дисциплина теориялык жана клиникалык шарттарды камтыйт, анда бүтүрүүчү баалоо жана медайымдык процессти жүргүзө билиши керек болгон түшүнүктөрдү, патологиялык шарттарды камтыйт.

Келечектеги адистин компетенцияларын көрсөтүү үчүн төмөнкү тамга белгилери колдонулат:

А	<i>Бүтүрүүчү, билүүгө жана түшүнүүгө милдеттүү :</i> <ul style="list-style-type: none">- белгилүү бир клиникалык кырдаалда бул көрүнүштүн, манипуляциянын же процедуранын актуалдуулугу жана мааниси;- манипуляцияны же процедураны чагылдырып бере алат;- манипуляциянын же процедуранын туура аткарылышын көрүү (клиникалык шартта, элес, видео же башка техникалык каражаттар аркылуу).
В	<i>Бүтүрүүчү билимди практикада колдонууга милдеттүү:</i> <ul style="list-style-type: none">- Практикалык процедураны дээрлик 1 же андан көп жолу жасоо

С	<p><i>Бүтүрүүчү, ой-пикирлерди баалоого жана корутунду чыгарууга жөндөмдүү болууга милдеттүү:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - процедураны дээрлик бир нече жолу жасоо - жардамчынын катышуусуз процедураны аткара алат - бейтаптын муктаждыгын өз алдынча аныктоого жөндөмдүү
D	<p><i>Бүтүрүүчү баарлашуу жана окуу көндүмдөрүнө ээ:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - бейтаптын медайымдык сурамжылоосун жүргүзө алат -медайымдык диагнозун коюуга жөндөмдүү - бейтапка жана анын туугандарына камкордук көрсөтүүгө, өзүн-өзү тейлөөгө үйрөтө алат

4-5-6- главада бүтүрүүчү «**Медайымдардын шыктары жана манипуляциялары**», «**Уюштуруу-башкаруучулук жана психологиялык-педагогикалык иш-аракеттердин чеберчилиги**» көндүмдөрдүн жана манипуляциялардын тизмеси менен таанышып, тигил же бул деңгээлде магистр болушу керек.

Бүтүрүүчүнүн жөндөмдүүлүгүнүн деңгээлин, иш-аракеттерин билүү үчүн төмөнкү деңгээлдер колдонулат:

	1- деңгээл	2- деңгээл
<p>Клиникалык медайымдык кам көрүү</p>	<p>Бүтүрүүчүнүн практикалык тажрыйбасы болушу керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> -бейтапка медайымдык баа берүүнү жүргүзүү - медайымдын диагнозун коюуда жана анын артыкчылыгын аныктоодо -манипуляция принцибин түшүндүрө алат -манипуляция үчүн көрсөтмөлөрдү жана каршы көрсөтмөлөрдү билет -белгилүү бир клиникалык кырдаалда манипуляциянын клиникалык маанисин билет - манипуляциянын аткарылышын көрөт (бейтапка, муляжга, видеого ж.б.) 	<p>Бүтүрүүчү көндүмдөрүн үзгүлтүксүз колдонушу керек (көндүмдөрдү же манипуляцияларды бейтаптарга колдонуу керек)</p> <ul style="list-style-type: none"> -медайымдык процесстин беш этабын өз алдынча жүргүзө алат -манипуляция принцибин түшүндүрө алат -манипуляцияны аткаруунун туура жолдорун билет -манипуляцияны өз алдынча жүргүзүү үчүн жетиштүү тажрыйбага ээ -медайымдык жардамдын натыйжаларын, жүргүзүлгөн манипуляциянын натыйжаларын чечмелей алат

<p>Педагогикалык көндүмдөрдүн чеберчилиги</p>	<p>-билим берүү ишин уюштуруунун теориялык негиздери жана технологиясы менен тааныш</p> <p>-эң натыйжалуу окуу куралдарын колдонуу менен студенттерге билим берүүнү камсыз кылган материалдарды иштеп чыгуу ыкмаларын билет</p> <p>-окуу дисциплиналарынын программаларын иштеп чыгуу принциптерин билет</p> <p>- орто жана жогорку кесиптик медициналык билим берүү тутумундагы окуу процессин билет</p> <p>- окутуунун методдорун жана окутуунун формаларын билет</p> <p>-студенттердин билимин көзөмөлдөөнүн ар кандай түрлөрү менен тааныш</p>	<p>- заманбап билим берүү технологияларына ээ жана аларды практикада натыйжалуу колдонот</p> <p>- окутуу программаларын түзүп, иш жүзүндө колдоно алат</p> <p>- билим берүү программаларын ишке ашырат</p> <p>-окутуунун ар кандай формаларын практика жүзүндө колдоно алат</p> <p>- студенттер тарабынан негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн учурдагы жана акыркы натыйжаларына мониторинг жүргүзөт жана баалайт</p>
<p>Башкаруу көндүмдөрүнүн ишмердүүлүгү</p>	<p>- медайымдарды башкарууну уюштуруунун негиздери менен тааныш</p> <p>- коммуникация ыкмалары жөнүндө билет</p> <p>- медициналык жардамдын сапатын жогорулатуу үчүн уюмду өнүктүрүүнүн пландарын түзүүнүн негиздерин билет</p> <p>- көйгөйлөрдүн түрлөрү жана аларды чечүү жолдору жөнүндө негизги билимге ээ</p> <p>- адам ресурстарын ийгиликтүү пайдалануу негиздерин билет (кызматкерлердин керектүү сапаттары жөнүндө билими бар)</p>	<p>- саламаттыкты сактоо уюмунда медайымдарды башкаруу көндүмдөрүн колдоно алат</p> <p>- кесиптештер менен мамилени ишенимдин негизинде түзөт</p> <p>- медайымдарды медициналык тейлөө кызматын көрсөтүүнү жакшыртуу боюнча иш планын (өнүгүү программаларын) иштеп чыгат</p> <p>- өзгөрүүлөрдү ишке ашырууда активдүү роль ойнойт</p> <p>- эң маанилүү көйгөйлөрдү аныктайт, аларды чечүү жолдорун издейт</p> <p>- ылайыктуу кызматкерлерди тартат (персонал менен иштөө)</p>

1-глава. Жалпы жана кесиптик компетенциялар

Жалпы жана кесиптик (адистик) компетенциялар көрсөтүлгөн. Атайын компетенциялар жогорку билимдүү медайымдын кесиптик ишмердигинин түрлөрүнө жараша бөлүштүрүлөт.

а) универсалдуу:

Жалпы илимий компетенциялар (ЖИК):

ЖИК-1 - социалдык маанилүү көйгөйлөрдү жана процесстерди талдоого, табигый илимдер, математика жана гуманитардык илимдердин методдорун ар кандай кесиптик жана коомдук иш-аракеттерде колдонууга жөндөмдүү жана даяр

ЖИК -2 –маанилүү саясий окуяларды жана тенденцияларды талдоого, дүйнөлүк тарыхый процесстин негизги түшүнүктөрүн жана мыйзамдарын өздөштүрүүгө, тарыхый мурастарга жана каада-салттарга урмат-сый менен мамиле кылууга, мамлекеттик саясатты баалоого, жарандык позицияны калыптандырууга жөндөмдүү жана даяр

ЖИК-3 - заманбап маалыматтык технологияларды колдонуп, актуалдуу социалдык, илимий жана этикалык маселелер боюнча ой-пикирлерди калыптандыруу үчүн керектүү маалыматтарды чогултууга, иштеп чыгууга жана чечмелөөгө даяр

ЖИК-4- социалдык, этникалык, конфессиялык жана маданий айырмачылыктарды сабырдуулук менен кабыл алат, командада иштөөгө жөндөмдүү жана даяр

Инструменталдык компетенциялар(ИК):

ИК-1 - кесиптик маселелерди чечүү үчүн тутумдук жана прикладдык максаттарда компьютердик жабдыктар жана программалар менен иштөөгө жөндөмдүү жана даяр

ИК–2 - маалымат коопсуздугунун негизги талаптарын эске алуу менен маалыматтык, библиографиялык ресурстарды жана маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонууга жөндөмдүү жана даяр

ИК-3 – мамлекеттик, расмий тилдерде жазуу жана оозеки баарлашууга, кесиптик маселелерди чечүү үчүн чет тилдердин бирин өздөштүрүүгө жөндөмдүү жана даяр

ИК-4 - аткаруучулардын ишин уюштуруу, ар кандай пикирлердин контекстинде жана алардын кесиптик компетенциясынын чегинде жооптуу башкаруу чечимдерин табуу жана кабыл алууга, башкаруу ыкмаларын колдонууга жөндөмдүү жана даяр

Социалдык жеке жана жалпы маданий компетенциялар (СЖК):

СЖК-1 - кесиптик иш-аракеттерде этикалык, деонтологиялык жана биоэтикалык принциптерди ишке ашырууга жөндөмдүү жана даяр;

СЖК -2 – адамдар ортосунда мамилелерди түзүүгө, топто иштөөгө, чыр-чатактуу кырдаалдарды конструктивдүү чечүүгө, социалдык, этникалык, конфессиялык жана маданий айырмачылыктарды толеранттуу кабыл алууга жана кесипкөй байланыш ыкмаларына даяр

СЖК -3 - үзгүлтүксүз кесибин өркүндөтүүгө, өзүн-өзү билүүгө, өнүктүрүүгө, актуалдаштырууга, убактысын башкарууга, иш-аракеттерин пландаштырууга жана уюштурууга, жеке жана кесиптик өнүгүүгө жана окутуу стратегиясын түзүүгө жөндөмдүү жана даяр

СЖК -4 - коомдо кабыл алынган моралдык-укуктук ченемдерди эске алуу менен өз ишин жүзөгө ашырууга, жашыруун маалымат менен иштөө боюнча мыйзамдарды жана ченемдик актыларды сактоого, кабыл алынган чечимдер үчүн социалдык жана этикалык жоопкерчиликти алууга жөндөмдүү жана даяр

СЖК -5 - логикалык жана жүйөлүү талдоо жүргүзүүгө, эл алдында сүйлөөгө, талкууга жана жарыш сөзгө чыгууга, билим берүү жана билим берүү иш-чараларын жүзөгө ашырууга, кызматташууга жөндөмдүү жана даяр

Кесиптик компетенциялар (КК):

КК-1- медайымдык текшерүүнү, бейтап жана анын медайымдык муктаждыктары жөнүндө маалыматтарды талдоону жүргүзүүгө жана колдонууга даяр

КК -2- медайымдардын диагнозун коюуга жөндөмдүү жана даяр

КК-3- өзүнүн компетенциясына жана практикасына ылайык жардам көрсөтүү максатында бейтаптын жашоосунун бардык тармактарын (физикалык, психологиялык, социалдык, рухий) камтыган медайымдык диагноздордун (бейтаптардын көйгөйлөрүнүн) артыкчылыгын жана маанисин белгилөөгө жөндөмдүү жана даяр

Дарылоо иш-аракеттери

КК-4 - медайымдык диагнозго ылайык бейтаптар үчүн медайымдык иш-чаралардын планын жана көлөмүн аныктоого жана андан кийин ишке ашырууга, алгоритмдерге ылайык (медайымдар манипуляцияларынын стандарттары жана протоколдору) кам көрүү максаттарына жетүүгө багытталган иш-аракеттерди жасоого жөндөмдүү жана даяр

КК-5- медайымдык кийлигишүүлөрдүн көз каранды түрүн (дарыгердин көрсөтмөсү боюнча жана анын көзөмөлү астында жүргүзүлүүчү иш-аракеттерди) жүзөгө ашырууга жана бейтаптын абалынын өзгөрүшү жөнүндө дарыгерге билдирүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК-6- медайымдык кийлигишүүлөрдүн көз карандысыз түрүн жүзөгө ашырууга жөндөмдүү жана даяр (медайым өз компетенциясынын чегинде өз алдынча жүзөгө ашырган иш-аракеттерин байкоо, сактоо, гигиена, өзгөчө кырдаалда жана өмүргө коркунуч келтирген шарттарда бейтапка тез жардам көрсөтүү ж.б.)

КК-7- өзгөчө кырдаалда медициналык жана эвакуациялык иш-чараларды жүргүзүүгө, эпидемиянын өзгөчө шарттарында, массалык кыргын борборлорунда калкка медициналык жардам көрсөтүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК-8- дары-дармектерди, медициналык шаймандарды жана медициналык техниканы колдонуу жана сактоо эрежелерин сактоого жөндөмдүү жана даяр

КК-9- бейтаптын үйүндө медициналык жардамдын мыйзамдуу, этикалык маселелерин сактоо менен үй-бүлө мүчөлөрүн камкордукка жана дарылоого тартуу аркылуу медайымдык көзөмөл, жардам көрсөтүүгө жөндөмдүү жана даяр.

Калыбына келтирүү ишмердүүлүгү

КК-10- организмдин патологиялык оорулары жана жаракат алган бейтаптарга ар кандай реабилитациялык чараларды (медициналык, социалдык жана кесиптик) колдонууга жөндөмдүү жана даяр

КК-11- бейтаптын физиологиялык, психологиялык жана социалдык ден соолугун калыбына келтирүүгө, анын организмдин потенциалынан толук пайдаланууга көмөктөшкөн иш-чараларды жүргүзүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК-12- бейтапка өзүн-өзү тейлөө ыкмаларын үйрөтүүгө, морфологиялык жана функционалдык абалына жараша физикалык иштин оптималдуу режимин сунуштоого, физиотерапия эрежелерин үйрөтүүгө жөндөмдүү жана даяр

Алдын алуу иш-аракеттери

КК-13- ден соолукту чыңдоо жана сактоо боюнча илимий негизделген чараларды иштеп чыгуу максатында, саламаттыкты сактоо мекемелеринин ар кандай бөлүмдөрүнүн деңгээлинде, калктын саламаттыгынын көрсөткүчтөрү жөнүндө маалыматтарды чогултуу жана медициналык-статистикалык анализдөө үчүн заманбап социалдык-гигиеналык методдорду колдонууга жөндөмдүү жана даяр

КК -14- ден соолугу чың үй-бүлөнүн жана анын мүчөлөрүнүн медайымдык камкордугун жүргүзүүгө жана аларга жеке гигиена, эмгекти жана эс алууну туура уюштурууга, ошондой эле туура тамактануу боюнча сунуштарды берүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК-1 - калк арасында кеңири тараган жугуштуу, мите жана жугуштуу эмес ооруларды алдын алуу боюнча иш-чараларды жүргүзүүгө, калкты эмдөөнүн стандарттуу жол-жоболорун ишке ашырууга жөндөмдүү жана даяр

КК-16- дарыгер менен бирге калкты медициналык алдын алуу кароодон өткөрүү боюнча иш-чараларды жүргүзүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК-17- радиациялык кырдаал начарлаганда жана табигый кырсыктарда, эпидемияга каршы иш-чараларды жүргүзүүгө, калкты өзгөчө кооптуу инфекциялардын борборлорунда коргоого даяр

Уюштуруу жана башкаруу иштери

КК-18- чыр-чатактарды, стрессти жана медайымдардын ишин уюштуруудагы жаңылыктарды жөнгө салуу үчүн психология билимин колдонуп, натыйжалуу баарлашуу методдорун колдонууга жөндөмдүү жана даяр

КК-19 - саламаттыкты сактоодо кабыл алынган ченемдик укуктук жана административдик документтерди колдонууга жана иштөөгө даяр (Кыргыз Республикасынын мыйзамдары, техникалык регламенттер, эл аралык жана улуттук стандарттар, буйруктар, сунуштар, терминология, эл аралык бирдик тутумдары (SI), колдонулуп жаткан эл аралык классификация ж.б.)

КК-20- дарылоо-алдын алуу бирикмелерде, иш кагаздарында (кызматтык каттар, отчеттор, каттар ж.б.) медициналык документтерди эсепке алууга жана отчет жүргүзүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК- 21- саламаттыкты сактоо мекемелеринде иштеген медайым адистерге көрсөтмө берүүгө, аларды жумуш милдеттери, эмгекти коргоо эрежелери, ички тартип жана башка расмий документтер менен тааныштырууга жөндөмдүү жана даяр;

КК- 22- маркетингдик изилдөө методдорун колдонуп, дары-дармек каражаттарына, таңуу материалдарына, медициналык шаймандарга жана башка медициналык буюмдарга товардык анализ жүргүзүүгө, медициналык мекемелердин материалдык ресурстарын, аларды сарамжалдуу пайдалануу максатында башкарууга жөндөмдүү жана даяр

КК-23- медициналык жана коргоочу, санитардык-гигиеналык жана санитардык-эпидемиологиялык режимге коюлган талаптардын аткарылышын уюштурууга жана камсыз кылууга жөндөмдүү жана даяр

КК -24- коомдук тамактануу, кир жуучу жана борбордук стерилдөө бөлүмүнүн кызматтык иштерин көзөмөлдөөгө жөндөмдүү жана даяр

Психологиялык жана педагогикалык ишмердүүлүк

КК-25- жогорку жана орто кесиптик медициналык окуу жайларында педагогикалык ишмердүүлүктү жүргүзүүгө, студенттер менен медайымдык сабактар боюнча тренингдердин психологиялык булактарын аныктоого жөндөмдүү жана даяр

КК-26- медайымдык дисциплиналарын окутуу үчүн дидактикалык материалга методикалык анализ жүргүзүүгө, окуу максаттарын калыптандырууга, коюлган кесиптик милдеттерге ылайык окуу процессин уюштурууга, өткөрүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК-27- орто жана кенже медициналык кызматкерлерди санитардык-гигиеналык режимдин эрежелерине, саламаттыкты сактоо мекемелеринин шарттарында этикалык жана деонтологиялык принциптерге үйрөтүүгө жөндөмдүү жана даяр

Илимий-изилдөө ишмердүүлүгү

КК– 28 - медицинага негизделген далилдүү маалыматты талдап, ачык көрсөтүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК– 29 - илимий медайымдык изилдөө иштерин пландаштырууга жана жүргүзүүгө жөндөмдүү жана даяр

КК– 30 - калктын ден соолугун коргоого багытталган медайымдык изилдөөлөрдүн жаңы ыкмаларын киргизүүгө жөндөмдүү жана даяр

2-глава. Медайымдардын диагноздорунун мисалдары

Көз, кулак, тамак, мурун оорулары
<ul style="list-style-type: none">- көздүн ичине бөтөн нерсенин кирип кетиши, көздүн сезгенүү процесси, көз басымынын жогорулашы менен байланышкан оору- көздүн конъюнктивинин шишиши- жаштануу- катаракта менен байланышкан көздүн бүдөмүк көрүүсү- көрбөй калууга алып келүүчү көздүн курчтугунун төмөндөшү- көздүн тез чарчашы- ортоңку кулакка суюктуктун болушунан сезгенген курч оору- ортоңку кулактын былжыр челинин инфекциялык жабыркашына байланышкан гипертермия- кулактан агып чыгуу- инфекцияга байланыштуу ортоңку кулактын же угуу нервинин бузулушунан улам угуунун начарлашы- угуунун начарлашы- тышкы кулактын кычышуусу, кызаруусу, шишиши- пикир алышуу мүмкүнчүлүктүн жоктугуна байланыштуу коркуу жана тынчсыздануу- оору, баш айлануу менен байланышкан активдүү иш-аракетке даяр эместиги- мурундун былжыр челинин сезгенүү процесси менен байланышкан мурундун бүтүшү- ыңгайлуулуктун бузулушу менен сезгенүүгө байланышкан оору (синусит, фарингит, тонзиллит)- суюктуктун көлөмүнүн потенциалдык жетишсиздигине байланышкан тартыштыгы, жутуу учурунда ооругандыктан суюктуктун азайышы- жутуу учурунда ооругандыктан тамак-аштын азайышына байланыштуу тамак-аштын потенциалдык өзгөрүшү
Дем алуу системасы
<ul style="list-style-type: none">- көкүрөк оорусу- жөтөл (өнүмдүү, өнүмсүз)- кан түкүрүү- альвеолярдык капиллярлардын мембранасынын өзгөрүшүнө байланыштуу газ алмашуунун бузулушу- энтигүү- сааттын айнеги сыяктуу тырмактын формаларынын жана барабан таякчалары сыяктуу манжалардын акыркы фалангдарынын өзгөрүшү (Гиппократтын манжалары)- дем алуунун жыштыгынын жана тереңдигинин өзгөрүшү- инфекцияга байланыштуу трахеобронхиалдык секрециялардын ашыкча көбөйүшү, бейтаптын алсырашы, көкүрөк тарапта жагымсыздык жана булчуңдардын алсыздыгы менен дем алуу жолдорунун натыйжасыз тазаланышы

- көкүрөк төштүн ооругандыгына байланыштуу уйкунун бузулушу, энтигүү (ооруканага жаткыруу)

Жүрөк-кан тамыр системасы

- жүрөк тараптын жана көкүрөктүн артындагы локалдаштырылгын оору
- кан басымынын өзгөрүшү
- жүрөктүн жыйрылуу ишинин начарлашына байланышкан энтигүү
- жүрөктүн кагышынын бузулушуна байланышкан ткандардын жетишсиз перфузиясы жана жүрөктүн үйлөшүнүн бузулушу
- жүрөктүн кагышы
- кандын агымынын кечигүүсүнө байланышкан ткандардын перфузиясынын өзгөрүшү
- жүрөктүн инфекциялык оорусунан улам келип чыккан калтыратма
- эс-учун жоготкон эпизоддор
- алсыздык, тез чарчоо
- өлүмдөн коркуу сезими
- кычкылтектин келиши жана муктаждыгынын ортосундагы дисбаланска байланышкан физикалык жүктү көтөрө албастык
- жүрөктүн тушундагы оору же кыймылдан коркууга байланышкан физикалык активдүүлүктүн төмөндөшү

Тамак сиңирүү системасы

- ашказан, 12 эли жана жоон ичегилердин былжыр челинин сезгенишине ж.б. байланышкан оору
- диспепсиялык көрүнүштөр (зарына, кекирүү, жүрөк айлануу, кусуу, оорчулук ж.б.)
- тамакты кызыл өңгөч аркылуу өткөрүү кыйынчылыгына байланышкан дисфагия
- ичеги-карындын былжыр челинин сезгенишине байланышкан ич өткөк
- ич өткөккө байланышкан суюктуктун көлөмүнүн жетишсиздигинин коркунучу
- ич катуу
- боор оорусунан улам кычышууга байланышкан теринин бүтүндүгүнүн бузулуу коркунучу
- ашказан жана 12 эли ичегинин жара ооруларына байланышкан тешиктер же тоскоолдуктар, кандын агышына мүмкүнчүлүк түзөт
- өнөкөт гепатит жана ар кандай этиологиядагы боордун циррозуна байланышкан "барабан таякчалары" түрүндөгү манжалар
- баштапкы билиардык цирроз, холестаз, өт жолдорунун тосулушуна байланышкан теринин ксантилазалары, ксантомалары, гиперпигментациясы
- тамактануунун бузулушу: анорексияга байланышкан жүрөк айлануу, диеталык чектөөлөр, организмдин муктаждыктарына жооп бербөөчүлүк
- уйкунун мүнөзүнүн бузулушу, баштан өткөргөн ыңгайсыздыкка байланыштуу
- ашказан-ичеги трактатынын патологиясына байланышкан физикалык жүктөрдү көтөрө албоочулугу

Заара чыгаруу системасы

- инфекцияга жана сезгенүүгө байланышкан оору (белдин, ичтин)
- бөйрөк жана жогорку заара жолдорунун жабыркашына байланышкан шишик
- зааранын бузулушу (зааранын оорлошу, кыйындашы, кармалышы, чыкпай калышы)
- диурездеги өзгөрүүлөр (олигурия, полиурия, поллакиурия, никтурия)
- инфекциялык процесстин жыйынтыгында метаболизмдин жогорулашына байланышкан калтыратма
- бөйрөк оорусунан улам кычышууга байланышкан теринин бүтүндүгүнө доо кетирүү коркунучу

Эндокриндик система

- Кант диабети
 - перифериялык нерв функциясынын бузулушуна байланыштуу оору (диабеттик нейропатия)
 - диабеттик нейропатия менен байланышкан ич катуу же ич өткөк;
 - туура эмес тамактануу: организмдин керектөөлөрүнөн ашкан, тамак-ашты кабыл алуу менен физикалык активдүүлүктүн ортосундагы дисбаланс жана жетишсиз билим менен байланышкан тамактануу
 - микроциркуляциянын бузулушу жана кандагы глюкозанын деңгээлин көзөмөлдөөнүн жоктугу менен байланышкан ооз көндөйүнүн былжыр челинин жабыркашы
 - диабеттик нефропатияга байланышкан зааранын агышы же кармалышынын бузулушу
 - оорулардын жүрүшү, тамактануу, көнүгүү, дары-дармектер, салмакты башкаруу жана ооз көндөйүнүн гигиенасы жөнүндө маалыматтын жетишсиздигине байланышкан билимдин тартыштыгы
 - диабет диагнозуна байланышкан тынчсыздануу, коркуу, оорунун потенциалдуу кыйынчылыктары жана өзүн өзү башкаруу режими
 - диабеттин оорлошуна байланыштуу физикалык импотенция (көзү көрбөө, ампутация, бөйрөк жетишсиздиги, нейропатия)
 - көрүүнүн начарлашы же көрбөй калышына байланышкан социалдык обочолонуу
 - Гипофиз безинин патологиясы
 - өсүү гормонунун ашыкча деңгээлинин таасиринин натыйжасында муундардын бузулушуна байланышкан курч жана өнөкөт оору
 - өсүү гормонунун өтө көтөрүлгөн деңгээлиндеги иш-аракеттерге байланышкан физикалык жүктөрдү көтөрө албоочулук
 - сырткы келбетинин өзгөрүшүнө байланыштуу, өз денесин кабылдоонун бузулушу (акромегалия)
 - импотенция, жыныстык катнаштын өзгөрүшү, жыныс органдарынын иштешинин нервдик жөнгө салынышы, оорунун же дарылоонун натыйжасында кабыл алынган чектөөлөрдүн таасири жана өзүн-өзү баалоонун өзгөрүшү менен байланышкан сексуалдык дисфункция
 - эндокриндик системанын оорулары жөнүндө маалыматтын жетишсиздигине байланыштуу дартты аныктоо жана дарылоо режими жөнүндө билимдердин тартыштыгы
 - Калкан сымал бездин патологиясы
 - калкан безине гипофункция менен жайгашкан, булчуңдардын жыйрылышы жана тынчтануусу, булчуң оорулары
 - калкан безине гипофункция менен жайгашкан муздак, кургак, кубарган, коюуланган тери
 - гипотиреоздогу брадикардиядан улам, жүрөктөгү кандын чыгышынын төмөндөшү, жүрөктүн электр жана механикалык функцияларынын жетишсиздигинин натыйжасынан болот
 - калкан безинин гипофункциясында метаболикалык процесстин ылдамдыгынын төмөндөшүнө байланышкан гипотермия
 - гипотиреоздо ичеги-карын моторикасынын төмөндөшүнө байланышкан ич катуу
 - тердөө, кармагандагы жылуулук, нымдашкан жана жукарган тери, чачтын түшүшү калкан безинин гиперфункциясына байланышкан
 - жүрөктүн кагышы, көкүрөк төштүн оорусу калкан сымал бездин гиперфункциясына байланышкан
 - калкан безинин гиперфункциясына байланыштуу экзофтальм
 - салмактын төмөндөшү, табиттин жогорулашы, катуу ич өткөккө чейин ажатканага тез-тез баруу, калкан сымал безинин гиперфункциясына байланышкан

- көңүлдүн бир жерде топтолбошу, толкундануу жана кыжалат болуу, жалпы тремор, уйкусуздук калкан сымал безинин гиперфункциясына байланышкан

Булчундуу скелет системасы

- сөөктүн, жумшак ткандардын, булчуңдардын спазмасынын, шишиктин жабыркашы муундагы сезгенүү процессине байланышкан оору
- өнөкөт сезгенүү процессинин таасирине байланышкан алсыздык
- муундардын оорушу жана кыймылдын жоктугуна байланышкан өзүн-өзү кароонун жетишсиздиги
- сөөктүн инфекциялык процессинде жана гипертермия шишикке байланышкан ыңгайлуулуктун бузулушу
- физикалык активдүүлүктүн төмөндөшүнө жана алсыздыкка байланышкан, муундардын оорушу жана сезгенүүсү
 - белок, кальций, Д витаминдерин тамак-ашта жетишсиз пайдалануу, сөөк булчуң системасынын патологиясына байланыштуу
- булчуң атрофиясы, муундардын кыймылынын чектелгендиги, физикалык кыймылдын бузулушуна байланышкан
- басуу кыйынчылыгы жана алсыздыкка байланышкан социалдык обочолонуу тобокелдиги
- иммобилизация жана жумшак ткандардын жабыркашына байланышкан перифериялык иннервация жана камсыздоо тобокелдигинин пайда болушу
- шина же гипс таңгычынын тери дүүлүгүүсүнө байланышкан теринин бүтүндүгүнүн бузулуу тобокелдиги

3- глава. Дисциплиналык компетенция

Аталышы	A	B	C	D
Медайымдык ишке киришүү				
Киришүү. Медайымдык иштин дүйнөдө, Россияда жана Кыргызстанда өнүгүү тарыхы	A			
Философия «Медайымдык иш»	A			
«Медайымдык иш» «Медайымдык билим» түшүнүк	A			
Жашоо. Ден соолук. Айлана-чөйрө	A			
Медайымдык иштин жана коомдук илимдердин өз ара байланышы (социология)	A			
Медайымдардын процесси: негизги түшүнүктөр 1. маалыматтарды чогултуу 2. медайымдардын диагнозу 3. медайымдардын иш-чараларын пландаштыруу 4. медайымдардын кийлигишүү планын ишке ашыруу 5. акыркы жыйынтыктарды баалоо	A	B	C	D
Медайымдардын документтерин жүргүзүү жана анын түрлөрү	A	B	C	
Санитардык-агартуу иштери. Ден соолукту чындоону алдын алуу	A	B	C	D
Коомчулуктун саламаттыгы	A			
Дени сак эне жана ата болууда медайымдын ролу	A			
Медайымдардын клиникалык практикасы	A			
Кесиптик этика жана деонтология	A	B	C	D

Медайымдардын ишинин укуктук базасы жана укуктук негиздери	A	B		
Дени сак үй-бүлөгө медайымдардын камкордугу				
Ден соолук. Дени сак жашоо образынын негиздери. Айлана-чөйрөнүн шарттары	A			
СЖО. Денени чыңдоо. Жеке гигиена. Жаман адаттарды жоюу. Физикалык кыймыл. Эс алуунун түрлөрү	A	B	C	D
Репродуктивдүү ден соолук. Фертилдүү. Түшүнүк. Репродуктивдүү ден соолук багытындагы КРдин мыйзамдары	A	B		
Үй-бүлөнү пландаштыруунун заманбап принциптери Контрацепциялар. Түшүнүк. Кеңеш берүү маселелери	A	B		
Контрацепциянын ыкмалары. КПК(курама пероралдык контрацептивдер), Таза прогестин менен гана сайылуучу контрацептивдер, шашылыш контрацепция, ЖИС(жатын ичиндеги спираль), БХС(ыктыярдуу хирургиялык стерилдөө), календардык жана лактациялык аменорея ыкмасы, тоскоолдук ыкмалары жана спермициддер. Артыкчылыктары жана кемчиликтери	A	B	C	
Дени сак энелик жана аталык. Аял жана эркектердин фертилдик факторлору	A	B		
Дени сак кош бойлуулук. Дартты аныктоо. Аялдын организмнин физиологиялык өзгөрүшү. Кош бойлуулуктун мөөнөтүнүн аныкталышы	A	B	C	
Дени сак кош бойлуулук. Режим. Өздүк гигиена. Кош бойлуу аялдын тамактануусу	A	B	C	D
Дени сак кош бойлуу аялдарды диспансердик байкоо. Тобокел факторлору. Тукумдун божомолу	A	B	C	
Жатын ичиндеги мезгил. Эмбриондук жана плацентардык өнүгүүнүн фазалары. Түйүлдүк. Кооптуу даталар	A			
Физиологиялык төрөт.Алдын ала көрө билүү. Жалпы доминанттын түзүлүшү. Мезгилдер. Төрөт ишмердүүлүгүнүн түрлөрү	A	B		
Төрөттөн кийинки физиологиялык мезгил. Пуэрпералардын тамактануусу жана гигиенасы	A	B	C	D
Дени сак эмизген аял. Лактация	A	B	C	D
Мөөнөтүнө жетип төрөлгөн ымыркайдын мүнөздөмөлөрү. Абалды баалоо. Биринчи заара ушатуу	A	B	C	
Жаңы төрөлгөн мезгил. Өткөөл абал	A			
Дени сак төрөлгөн ымыркайларга кам көрүүнүн негиздери	A	B	C	D
Дени сак ымыркайлар. Физикалык өнүгүү	A	B		
Эмчек эмизүү. Артыкчылыктар. Эрежелер жана принциптер	A	B	C	D
Ымыркайдын алгачкы жашоосундагы тамактандыруу. Жасалма азыктандыруу. Кошумча азыктарды киргизүү	A	B	C	D
Иммундаштыруу. Вакцинага даярдануунун түрлөрү. Эмдөөнүн мөөнөтү	A	B	C	D
Алдын алуу эмдөөлөр. КРдин эмдөө календары	A	B	C	
Балалык мезгилдер. Классификация. Кыскача мүнөздөмө	A			
Эрте (мектепке чейинки, 1-3 жаш) курактагы дени сак балдар, мектепке чейинки мезгил (3-6 жаштан баштап), башталгыч мектеп мезгилинен (7-11 жашка чейин) жогорку мектеп жашы (12-17 жаш)	A			
Кыздардын жана өспүрүм балдардын ден соолугу чың	A			

мезгилиндеги гормоналдык статустун өнүгүшү				
Кыргыз Республикасында балдарды диспансердик байкоо жана медициналык-социалдык жактан коргоо. Тобокелчилик факторлору	A	B		
Геронтология. Геронтологиянын өнүгүү тарыхы. Карылык, картаюу, узак өмүр. Геронтологиялык кызматты уюштуруу	A			
Карылык процессинде тышкы факторлордун жана жашоо образынын ролу	A	B		
Терапиялык аймактын гериатриялык медайымынын ишинин негизги принциптери жана ишмердүүлүгүнүн багыттары. Группаны эсепке алуу	A	B		
Гериатриянын жалпы негиздери. Улгайган жана картайган адамдардын психикалык саламаттыгы. Депрессиялык синдром	A			
Карылык жана картайган мезгилиндеги органдардын жана системалардын анатомиялык-физиологиялык өзгөчөлүктөрү	A			
Оорулардын клиникалык көрүнүштөрүнө курактын таасири. Оорунун атипикалык агымы (жашыруун, симптомсуз). Полиморбиднолук. Карылардын эң көп кездешкен оорулары	A			
Карыларга жана улгайган адамдарга үйдө жана дарылоо-алдын алуу мекемелеринде медициналык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
Улгайган оорулуу адамдардын фармакотерапиядагы өзгөчөлүктөрү жана ооруну дарылоонун принциптери	A			
Респиратордук патологиясы бар улгайган бейтаптарга медайымдык көзөмөлдү жана кам көрүүнү уюштуруу	A	B	C	
Жүрөк-кан тамыр патологиясы бар улгайган бейтаптарга медайымдардын байкоосун жана жардамын уюштуруу. Атеросклероз. ЖИО(Жүрөктүн ишемиялык оорусу) Гипертониялык оору. Ритмдин бузулушу	A	B	C	
Ашказан-ичеги-карын оорулары менен ооруган улгайган бейтаптарга медайымдык көзөмөлдү жана кам көрүүнү уюштуруу. Өнөкөт гастрит. Ашказан жарасы	A	B	C	
Боор, өт жолдорунун, уйку безинин оорулары менен улгайган бейтаптарга медайымдык көзөмөлдү жана кам көрүүнү уюштуруу	A	B	C	
Бөйрөк жана заара чыгаруу жолдорунун оорулары менен ооруган улгайган бейтаптарга медайымдык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
Картайганда жыныс органдарынын ооруларына чалдыккан бейтаптарга медайымдык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү Крауроз. Лейкоплакия	A	B	C	
Жыныс органдарынын сезгенүү оорулары менен ооруган улгайган бейтаптарга медайымдык жардам	A	B	C	
Нерв системасынын оорулары бар улгайган бейтаптарга медайымдык көзөмөлдү жана кам көрүүнү уюштуруу	A	B		
Кулак, мурун, тамак оорулары бар гериатриялык бейтаптарга байкоо жүргүзүү жана аларга кам көрүү	A	B	C	
Көз оорулары менен ооруган гериатриялык бейтаптарды көзөмөлдөө жана аларга кам көрүү	A	B		
Баш мээнин деградациялык оорулары менен ооруган	A	B		

гериатриялык бейтаптарды көзөмөлдөө. Альцгеймер оорусу				
Паркинсон оорусу менен ооруган гериатриялык бейтаптарды көзөмөлдөө жана аларга кам көрүү	A	B		
Булчуң-таяныч тутумунун оорулары бар карыларга байкоо жүргүзүүнү жана аларга кам көрүүнү уюштуруунун өзгөчөлүктөрү. Куракка байланыштуу остеохондроз. Остеопороз	A	B	C	
Булчуң-таяныч тутумунан жаракат алган карыларга жардам көрсөтүүнү уюштуруудагы медайымдын ишмердүүлүгүнүн багыттары. Жамбаштын сынышы. Калыбына келтирүү.Жатып калууну алдын алуу	A	B	C	
Ичеги-карыны бузулган улгайган бейтаптарга медайымдык көзөмөлдү жана кам көрүүнү уюштуруу	A	B	C	
Гериатриялык бейтаптарга кам көрүү өзгөчөлүктөрү жана заара чыгаруунун бузулушу.Зааранын кармалышы. Заараны кармай албоо	A	B	C	
Кан системасынын оорулары бар улгайган бейтапка медайымдык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү	A	B		
Эндокриндик оорулары бар улгайган бейтапка медайымдык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү	A	B		
Психикалык жактан жабыркаган улгайган бейтаптарга жардам көрсөтүүнү уюштуруудагы медайымдын ишмердүүлүгүнүн багыттары	A	B		
Онкологиялык оорулары бар улгайган бейтаптарды көзөмөлдөө жана медайымдык жардамды уюштуруу. Өнөкөт оору синдрому жана аны дарылоо	A	B	C	
Улгайган адамдарда кездешүүчү негизги шашылыш синдромдор. Медайымдардын жардамын уюштуруу	A	B	C	
Карыларга жана улгайган адамдарга медициналык-социалдык жактан жардам уюштуруу. Кыргыз Республикасындагы улгайган адамдарга медициналык-социалдык жактан жардам көрсөтүүнү жөнгө салуучу мыйзам актылары жана мекемелери	A			
Ден соолукту баалоо				
Оорулууларды текшерүү ыкмалары: сурамжылоо, текшерүү, пальпация, перкуссия, аускультация	A	B	C	
Бейтаптын жалпы текшерүүдөн өтүүсү. Нейро-психикалык абал	A	B		
Теринин жана лимфа бездеринин абалын баалоо	A	B	C	
Башты жана моюнду текшерүү ыкмалары	A	B	C	
Дем алуу органдарынын абалын баалоо	A	B	C	
Сүт бездеринин абалын баалоо: сурамжылоо, кароо, пальпация	A	B	C	
Жүрөк-кан тамыр системасынын абалын баалоо	A	B	C	
Тамак сиңирүү органдарынын абалын баалоо	A	B	C	
Заара чыгаруу системасынын абалын баалоо	A	B	C	
Бөйрөк ооруларындагы клиникалык синдромдор	A	B		
Заара чыгаруу системасынын абалын баалоо	A	B		
Кан түзүүчү органдардын абалын баалоо	A	B		
Эндокриндик системанын абалын баалоо	A	B	C	

Уйку безинин абалын баалоо	A	B		
Булчуң-кыймыл аппаратынын абалын баалоо	A	B	C	
Нерв системасынын абалын баалоо	A	B		
Клиникалык медайымдык иш				
Кабыл алуу бөлүмүнүн ишин уюштуруу. Кабыл алуу бөлүмүнүн медайымынын функционалдык милдеттери	A	B		
Дарылоо бөлүмү. Бөлүмдүн медайымынын кызматтык милдеттери	A	B		
Курч жана өнөкөт бронхит менен ооругандарга медайымдык көзөмөл жүргүзүү жана кам көрүү	A	B	C	
Бронхиалдык астма менен ооруган бейтаптарга медициналык жардам жана байкоо жүргүзүү	A	B	C	
Курч пневмония менен ооругандарга медайымдык көзөмөл жүргүзүү жана кам көрүү	A	B		
Плеврит менен ооругандарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Өпкөнүн ирици менен ооругандарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Бронхоэктаз менен ооруган бейтаптарга медициналык жардам жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Өпкө туберкулезу менен ооругандарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Стихиялуу пневмоторакс, астматикус, өпкөгө кан агуу, пашылыш абалдагы бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Ревматикалык процесстери активдүү бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Жүрөктүн митралдык жана аорта клапандарынын оорулары менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Эндокардит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Миокардит жана перикардит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Стенокардия менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Миокард инфарктына чалдыккан бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Гипертония менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Эстен тануу, коллапс жана шок менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Жүрөк астмасы. Жүрөктүн курч жетишсиздиги менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Өпкө шишиги менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Аз кандуулук менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Геморрагиялык диатез менен ооруган бейтаптарга медайымдык	A	B		

кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү				
Гастрит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Ашказан жана он эки эли ичеги жарасы менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Ашказан рагы менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Өнөкөт энтерит жана колит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B	C	
Өнөкөт гепатит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Боордун циррозу менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Өнөкөт холецистит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Медайымдарга кам көрүү жана холелитиаз менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Өнөкөт панкреатит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Курч курсак синдрому менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Тамак сиңирүүнүн ичинен ичеги-карын жолунан кан кеткен бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Гломерулонефрит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Заара жолдорунун таш оорусу менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Пиелонефрит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Өнөкөт бөйрөк жетишсиздиги менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Шашылыш абалдагы бөйрөк оорусу менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Вирустук гепатит менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Жаракатта, кардиогендик шокто, гемотрансфузиондо медайымдардын иш процесси	A	B		
Курч респиратордук дем алуунун жетишсиздиги менен ооруган бейтаптарга медайымдык кам көрүү жана көзөмөл жүргүзүү	A	B		
Паллиативдик жардам				
Паллиативдик жардамдын концепциялары. Паллиативдик жардамдын психологиялык, социалдык жана руханий аспектилери. Патронаждык кызматтын түзүмү	A			
Рак менен ооругандар менен иштөөдө медайымдык процесс	A	B	C	
Өнөкөт ооруну дарылоодо жардам берүүнүн негизги принциптери, түшүнүктөрү, баасы	A	B	C	
АИЖ(ВИЧ)/(СПИД) ИЖСке каршы паллиативдик жардам	A	B	C	

Теринин көрүнүштөрүнө паллиативдик медайымдык кам көрүү	A	B		
Паллиативдик баш жана моюн операциясынан кийин кам көрүү	A	B		
Дем алуу органдарына паллиативдик операциядан кийин кам көрүү	A	B		
Ашказан-ичеги органдарына паллиативдик операциядан кийин кам көрүү	A	B		
Заара жолдорунун органдарына паллиативдик операциядан кийин кам көрүү	A	B		
Гемобластоздо паллиативдик кам көрүү	A	B		
Негизги ооруларга байланышпаган клиникалык көйгөйлөрдө үйдө кам көрүү	A	B	C	D
Медайымдык иштин илимий-изилдөө методологиясы				
Медайымдык иштин изилдөөлөрүнүн өнүгүү тарыхы жана ролу түшүнүгү, медайымдык изилдөө	A			
Изилдөө процессине киришүү. Илимий изилдөөнүн методологиясы	A			
Изилдөөнү жүргүзүүгө даярдануу. Диссертациялык изилдөө илимий иштин бир формасы катары	A	B		
Изилдөөнүн түрлөрү. Изилдөөнүн теориясы жана түзүмү	A	B		
Байкоо изилдөөсү. Аныктама.Түрлөрү	A	B		
Тандалма изилдөө. Методология. Тандоо жөндөмү	A	B		
Эксперименталдык изилдөө	A			
Изилдөөнүн натыйжаларын жалпылоо	A	B		
Медициналык мекемелердин ишмердүүлүгүн жана программаларын баалоо.	A	B		
Статистикалык анализдин каталары	A			
Изилдөөдөгү этикалык маселелер	A	B		
Медайымдык ишти жетекчиликке алуу жана башкаруу				
Лидерликтин жана башкаруунун негиздери.Жетектөөнүн стилдери.Башкаруу теориясы	A			
Уюштуруу. Уюштуруу түзүмдөрү	A			
Пландоо процесси катары. Пландоонун максаты жана элементтери	A	B		
Көйгөйлөрдү чечүү жана чечим кабыл алуу	A	B	C	
Иш-аракетке түрткү берүү.	A	B	C	D
Башкаруу байланыштары. Конфликттерди башкаруу	A	B	C	D
Өзгөрүү процесси. Өзгөрүү процессин башкаруу	A	B	C	
Ыйгарым укуктарды өткөрүп берүү аркылуу башкаруу	A			
Көзөмөл. Көзөмөлдөө техникасы	A	B	C	D
Медициналык жардамдын сапатын башкаруу	A	B		
Кадрларды түзүүдө уюштуруу иштери	A	B	C	
Адам ресурстарын башкаруу	A	B		
Жогорку окуу жайларын башкаруу	A	B		
Үй-бүлөлүк медицинада медайымдардын иши				
Үй-бүлөлүк медицинада медайымдардын ишине киришүү. Үй-бүлөлүк медицинада. Медициналык кызматтын көлөмү	A			
Медайымдардын ишинин дүйнөдө, Россияда, Кыргызстанда өнүгүү тарыхы	A			

Кыргызстандагы медайымдардын билим берүү реформасы				
Үй бүлөлүк медицинанын философиясы жана принциптери	A			
Медайымдардын билим деңгээлдери жана ар бир деңгээлге ылайыктуу кесиптик ролдору. Азыркы учурдагы медайымдардын ролу жана функциялары	A			
Денсоолук жана оорулардын моделдери. Ден соолукту коргоо. Тобокел факторлору. Ооруларга медайымдык кам көрүү жана алдын алуу	A			
Үй-бүлө. Үй-бүлөнүн түптөлүү теориялары. Үй-бүлөнүн ролу. Үй-бүлөнүн функциялары жана милдеттери	A			
Үй-бүлөлүк медайымдын ченемдик документтери	A	B	C	
Үй-бүлөлүк медицинада медайымдардын этикасы жана деонтологиясы	A	B	C	D
Үй-бүлөлүк медицинада медайымдын ишиндеги укуктук маселелер. Бейтаптын укуктары	A			
Стресс жана адаптация. Стресс түшүнүгү	A			
Жогорку дем алуу жолдорунун сезгенүү оорулары менен ооруган адамды тейлөөдө медайымдык процесс. Сырткы жана ортоңку кулактын оорулары	A	B	C	
Курч жана өнөкөт бронхит, бронхиалдык астма менен ооруган адамдарды тейлөө боюнча медайымдык иш-чаралардын комплекси	A	B	C	
Өпкөнүн курч жана өнөкөт оорулары (пневмония, бронхоэктаз, плеврит) менен ооруган бейтаптарды тейлөө боюнча медайымдык иш-чаралардын комплекси	A	B	C	
Артериялык гипертензия жана гипотония менен ооруган адамды багуудагы үй-бүлөлүк медайымдын тактикасы	A	B	C	
Атеросклероз жана жүрөктүн коронардык оорусу, курч миокард инфарктына чалдыккан бейтапты тейлөөдө медайымдык иш-чаралардын комплекси	A	B	C	
Эндокардит, миокардит, перикардит менен ооругандарды тейлөө боюнча медайымдык иш-чаралардын комплекси	A	B	C	
Тубаса жана жүрөк кемтигине чалдыккан бейтаптарга жардам көрсөтүү боюнча медайымдардын иш-аракеттери	A	B	C	
Курч жана өнөкөт жүрөк-кан тамыр жетишсиздиги бар бейтапка жардам көрсөтүүнү уюштуруу	A	B	C	
Ашказан жана он эки эли ичеги оорулары менен ооруган бейтаптарды кароодо үй-бүлөлүк медайымдын жардамы	A	B	C	
Панкреас, боор жана өт жолдорунун патологиясы бар бейтаптарга медайымдык жардамды уюштуруу	A	B	C	
Ичке, жоон ичеги жана көтөн чучук оорулары менен ооруган бейтаптарга жардам көрсөтүүнү уюштуруудагы медайымдык иш-чаралар.	A	B	C	
Бөйрөктүн жана заара чыгаруучу жолдордун инфекциялык жана сезгенүү оорулары менен ооруган бейтаптарга жардам көрсөтүү боюнча медайымдык иш-чаралар.	A	B	C	
Заара жолдорунун системасынын өнүгүүсүндө аномалиясы бар бейтаптарга кам көрүүдө медайымдык иш-чаралардын комплекси. Фимоз, парафимоз	A	B	C	
Гипофиз оорусу менен ооруган бейтаптарга медайымдык жардам	A	B		

көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү				
Калкан безинде патологиясы бар бейтаптарды кароодо медайымдык иш-чаралардын комплекси	A	B	C	
Кант диабети менен ооругандарга медайымдык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү. Кант диабетинин күчөшү	A	B	C	
Бөйрөк үстү оорулары менен ооруган бейтаптарга медайымдык кызматтар. Иценко-Кушинг синдрому	A	B	C	
Зат алмашуунун ар кандай түрлөрү (семирүү, подагра, фенилкетонурия) менен ооруган бейтаптарды кароодо медайымдык иш-чаралардын комплекси	A	B	C	
Аз кандуулук (темир жетишсиздиги, В-12, фолий жетишсиздиги) менен ооруган бейтаптарды кароодо медайымдык процесс	A	B	C	D
Гемобластоз менен ооругандарды кароодо медайымдык процесстин өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
Геморрагиялык диатез менен ооругандарды кароодо медайымдардын комплекси	A	B	C	
Аллергиясы бар бейтапты кароодо медайымдардын иш процесси Поллиноз	A	B	C	
"Баш оору" синдрому менен ооруган бейтаптарды кароодо медайымдык процессти уюштуруу. Мигрень	A	B	C	
Эпилепсиясы бар бейтапка медайымдык жардамды уюштуруу	A	B	C	
Менингит, энцефалит менен ооруган адамды кароодо медайымдык процесс	A	B	C	
Ботулизм менен ооруган адамга кам көрүүдөгү медайымдардын комплекси	A	B	C	
Паркинсон, Альцгеймер оорусу менен ооруган бейтаптарга медайымдык жардам көрсөтүүнү уюштуруунун өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
Жүлүн мээсинин чайкалышы, жаракаты, бел оорусу бар бейтаптарга медайымдык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
Баш мээсинен жабыркаган, чайкалган жана башынан жаракат алган бейтаптарга медайымдык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
Үй-бүлөдө кургак учук менен ооруган бейтапты багуудагы медайымдык чаралардын комплекси	A	B	C	
Кесиптик ооруларды алдын алууда жана дарылоодо үй-бүлөлүк медайымдын ролу	A	B	C	
АИЖ(ВИЧ)-инфекциясы жана ИЖС (СПИД) менен ооругандар менен иштөөдө медайымдардын ишинин өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
ЖЖБИ менен ооругандарга байкоо жүргүзүүдө медайымдардын иш-чараларын уюштуруу	A	B	C	
Курч ичеги инфекциясы жана гельминтоз менен ооруган бейтаптарга медайымдык жардам көрсөтүүнүн өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
Педагогика жана курактык психология				
Өнүгүү жана тарбиялоо психологиясынын предмети ,милдеттери, методикасы	A			
Окуу менен өнүгүүнүн ортосундагы байланыш маселелери	A	B		
Психикалык өнүгүүнү мезгилдештирүү маселеси	A	B		
Баланын мектепке кирер алдындагы психикалык өнүгүүсү (ымыркай кези, эрте курагы, мектепке чейинки курагы)	A	B		

Башталгыч мектеп жашындагы, өспүрүм курактагы жана жогорку мектеп жашындагы өспүрүмдөрдүн психологиялык өзгөчөлүктөрү	A			
Өспүрүм курагы жана бойго жетүү психологиясы	A			
Жетилген жана карылык психологиясы	A			
Билим берүү жана дарылоо мекемелеринин педагогикалык ишмердүүлүгү	A	B	C	
Билим берүү - бул педагогиканын глобалдык объектиси. Билим берүү жана өнүктүрүү	A	B		
Мугалим, студент - билим берүү процессинин субъектилери	A	B	C	D
Окуу иш-аракеттери жана окуу мотивациясы	A	B	C	D
Өздөштүрүү жана өз алдынча иштөө - бул билим берүү ишмердүүлүгүнүн эң жогорку формасы	A	B	C	D
Педагогикалык ишмердүүлүк ар кандай билим берүү, кесиптик тутумдарда	A	B	C	
Билим берүү тутумундагы билим берүү жана педагогикалык кызматташуу жана байланыш	A	B		
Педагогикалык системанын структурасы	A			
Билим берүү ишин уюштуруунун формалары	A	B	C	D
Окутуунун методдору	A	B	C	D
Мугалимдин инсандык жана педагогикалык чеберчилиги	A			
Педагогикалык көзөмөл жана билим сапатын баалоо	A	B	C	D
Окутуунун түрлөрү жана типтери	A	B	C	D
Педагогикалык баарлашуу	A	B	C	D
Билим берүүдөгү жана медициналык ишмердүүлүктө менеджменттин педагогикалык аспектилери	A	B		
Медайымдардын кызматын башкарууну уюштуруу				
Медайымдык кызматтарды башкаруунун жалпы суроолору. Социалдык-психологиялык аспектилер	A			
Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын негиздери, ар кандай курактагы, жыныстагы жана социалдык топтордогу калктын ден соолугун коргоо боюнча негизги ченемдик-техникалык документтер	A	B		
Башкы медайымдын ишинин негизги багыттары. Жумушту пландаштыруу	A	B	C	D
Башкы жана улук медайымдар тарабынан санитардык-агартуу иштерин уюштуруу	A	B	C	D
Башкы медайымдын ишин көзөмөлдөө	A	B	C	
Медайымдык жардамдын сапатын баалоо	A	B	C	D
Кыргыз Республикасынын медицинасынын камсыздандыруу негиздери, Кыргыз Республикасынын саламаттыкты сактоо системасындагы заманбап структуралар, алардын ичинен медайымдык кызматтар, саламаттык сактоо тутумунун органдары жана мекемелери	A	B		
Инфекциялык көзөмөлдөө бөлмөлөрүндө медайымдардын иши	A	B	C	D
Башкы медайымдын өндүрүштүк ишмердүүлүгүнүн көйгөйлөрү	A	B		
Медайым-башкаруучунун ишинин укуктук аспектилери	A	B		
Медайым-менеджердин кесиптик ишмердүүлүгүндө квалификациясын жогорулатуу	A	B		
Ортоңку медайымдарды персоналды тастыктоо	A	B		

Медайым персоналды аттестациялоону уюштуруу	A	B	C	
Медициналык мекемелердеги дарылоо жана коргоо режимин уюштурууда башкы медайымдын ролу	A	B	C	D
Амбулаториялык ден соолукту чыңдоочу жайда (ҮМБ, ҮДТ, ФАП) улук медайымдын ишин уюштуруу	A	B	C	D
Оорукананын кабыл алуу бөлүмүндө медайымдардын жана кенже медперсоналдардын ишин уюштуруу	A	B	C	D
ОМСтин ар кандай дэңгээлинде медайымдардын ролу	A	B		
Оорукананын ичиндеги инфекцияларды алдын алууга карата иш-чаралар. Медайымдардын ролу	A	B		
Медайымдар кеңешинин иши. Уюштуруу, түзүм	A	B		
Дезинфекцияны көзөмөлдөөдө медайымдардын ишинин жүрүшү. Түрлөрү жана ыкмалары	A	B	C	D
Стерилизациянын сапатына башкы медайымдын көзөмөлү. Түрлөрү жана ыкмалары	A	B	C	D
Ооруканалардын дарылоо бөлүмдөрүндө (палата, дарылоо, жаракат таңуу бөлмөлөрү) медайымдын иши	A	B	C	D
Көмөкчү кызматтардын ишин көзөмөлдөө ишинде башкы медайымдын ролу	A	B		
Медициналык-алдын алуу уюмдарынын дары-дармектер менен камсыз болушунда улук жана башкы медайымдын ролу	A	B	C	D
Саламаттыкты сактоо мекемелериндеги бейтаптар үчүн медициналык тамактанууну уюштурууда башкы медайымдын ролу	A	B	C	D
Дарылоо-алдын алуу мекемелеринде шейшептердин жана кийимдердин эсеби	A	B	C	D
Медициналык мекемелерде бейтаптардын акча каражаттарын, буюмдарын кабыл алуу, эсепке алуу, сактоо жана кайра тапшырууну уюштуруу	A	B	C	D
Уюштуруу иштери: медайымдык персоналдын эмгегинин корголушу жана техникалык коопсуздугу	A	B	C	
Операциялык бөлүмдө медайымдардын ишин уюштуруу	A	B	C	
Дарылоо-алдын алуу мекемелеринде негизги документтерди киргизүү эрежелери жана эсепке алуу	A	B	C	
Медайымдарды окутуунун методология				
Медициналык билим берүү мекемелеринин ишмердүүлүгүнүн укуктук негиздери. Мыйзам актылары	A			
Чоңдорго билим берүүнүн принциптери жана методдору	A	B	C	
Окутуу процесси. Анын теориялык негиздери	A	B	C	
Окуу сабагынын формалары	A	B	C	
Салттуу жана түшүндүрмө-иллюстративдик окутуу түрүндөгү методика	A	B	C	D
Билим берүүнүн активдүү формалары	A	B	C	D
Окутуунун жекече формалары	A	B	C	D
Окутуунун көйгөйлөрү	A	B	C	D
Клиникалык окутуу	A	B	C	D
Педагогикалык көзөмөл	A	B	C	D
Окутуунун каражаты	A	B	C	D
Тесттерди жана кырдаалдык тапшырмаларды иштеп чыгуу	A	B	C	D

Окуу программасын иштеп чыгуу	A	B	C	
Иштелме. Структура. Окуу тематикалык планын жайылтуу	A	B	C	
Медайымдарды даярдоодо практикалык көндүмдөрдү өздөштүрүүнүн сапатына көзөмөлдү жүзөгө ашыруунун өзгөчөлүктөрү жана мааниси	A	B		
Окутуунун методикасы окуу дисциплинасы катары	A	B		
Материалдык- техникалык жактан камсыздоо	A	B		
Дипломдон кийинки медициналык билим берүү	A			
Медициналык билим берүү мекемелерин аккредитациялоо	A			
Медициналык жана социалдык патронаж				
Медициналык-социалдык иштин, бейтаптардын айрым категорияларына медициналык-социалдык жардамдын концепциясы жана милдеттери	A			
Оорукананын жана бейтапканын медициналык кызматкерлеринин функционалдык милдеттери	A	B		
Социалдык медицинанын негизги түшүнүктөрү. Максаты жана милдеттери	A			
Калктын демографиялык көрсөткүчтөрү: көлөмү, статистикасы, төрөт жана өлүм. Миграция түшүнүгү	A			
Сергек жашоо образынын компоненттери. Калкка ооруну алдын алуу жагынан жардам көрсөтүүнүн негизги ыкмалары. Сергек жашоо образын жайылтуу. Саламаттыкты сактоо органдары менен биргеликте бейтаптарга медициналык жана социалдык жардам тууралуу маалымдоо, СЖОну уюштуруу	A	B	C	D
Оору жөнүндө түшүнүк. Түзүлүшү. Оорунун курактык жана жыныстык өзгөчөлүгү, динамикасы	A			
ЖЖБИ жана ИЖС. Таралышы жана динамикасы. Калкка ЖЖБИ жана ИЖС, алардан коргонуу чаралары жөнүндө маалымат берүү	A	B		
Жаракаттын себептери жана түрлөрү. Кесиптик зыяндар жана кесиптик оорулар	A			
Оорулууларды калыбына келтирүүнү жана адаптациялоону уюштуруу	A	B	C	
Айыл жериндеги медициналык мекемелердин иштөө өзгөчөлүктөрү	A	B	C	D
Балдардын жана аялдардын ден соолугун коргоо көйгөйлөрү	A	B		
Акушердик-гинекологиялык жардамдын түрлөрү. Кош бойлуулукка чейинки жана төрөттөн кийинки кам көрүү	A	B		
Майыптык. Майыптык топтор	A	B		
Милдеттүү медициналык камсыздандыруу принциптери. Пенсиянын жана жөлөкпулдун түрлөрү	A	B		
Бейтаптын медициналык жана социалдык көйгөйлөрү жана аларды чечүү жолдору. Аларды чечүү боюнча иш-аракеттер тутуму жана медициналык-социалдык жардам көрсөтүү процессин жүзөгө ашыруу	A	B	C	
Башкаруу психологиясы				
Башкаруу психологиясынын теориялык негиздери. Башкаруу психологиясынын объектиси, предмети жана милдеттери	A			
Жеке адамдардын классификациясынын түрлөрүн аныктоо	A	B		
Ар кандай топторго мүнөздүү мыйзам-ченемдүүлүктөрдү аныктоо	A	B		

Жетекчинин ишмердүүлүгүндөгү иш-аракетинин башкаруу байланышы. Пикир алышууда вербалдык жана вербалдык эмес компоненттер	A	B	C	D
Жетекчилик жана бейтап менен конструктивдүү диалог, иштиктүү баарлашуу жүргүзүү	A	B	C	
Кызматтык жолугушууну даярдоонун жана өткөрүүнүн өзгөчөлүктөрү	A	B	C	
Жетекчинин ишмердүүлүгүнүн жүрүшүндө топтук башкаруу көрүнүштөрүнүн психологиясы	A	B		
Ар түрдүү сүйлөө кырдаалдарга карата ориентир алуу	A	B		
Расмий документтерди каттоо жана даярдоо	A	B	C	D
Конфликттерди башкаруу кырдаалдары	A	B	C	
Саламаттыкты сактоо экономикасы				
Саламаттыкты сактоо экономикасынын предмети жана методдору	A			
Саламаттыкты сактоо экономиканын бир тармагы катары	A			
Саламаттыкты сактоодогу экономикалык ресурстар	A	B		
Медициналык мекемелердин каржылык чөйрөсү	A	B		
Базар мамилесиндеги саламаттык сактоо системасы	A	B		
Саламаттыкты сактоодогу инновациялык процесстер	A	B		
Социалдык чөйрөдө саламаттыкты сактоо корпоративдик система катары	A			
Саламаттыкты сактоодо ишкердик ишмердүүлүгүнүн өзгөчөлүктөрү	A			
Медициналык кызмат көрсөтүү рыногунун калыптанышынын өзгөчөлүктөрү	A			
Медициналык кызматтарга баа жана алардын түзүмү	A			
Медициналык кызмат көрсөтүүлөрдүн өндүрүштүк чыгымдары жана алардын түзүмү	A			
Саламаттыкты сактоо экономикасын өнүктүрүүнүн негизги тенденциялары	A			
Саламаттык сактоо мекемелеринин ишмердүүлүгүн бизнес-пландоонун айрым көйгөйлөрү.	A	B		
Акы төлөнүүчү медициналык жардамга баа коюу жана медициналык камсыздандыруу тарифтерин иштеп чыгуу	A	B		
Саламаттыкты сактоо маркетинги				
Саламаттыкты сактоо маркетинги (Адам муктаждыктарын канааттандыруу; маркетинг функциялары	A			
Маркетингдин микро жана макро чөйрөсү	A			
Маркетинг системасынын маалыматы жана изилдөөлөрү	A	B		
Маркетинг байланыштары жана товарларды киргизүү	A	B	C	
Жарнама компаниясын түзүүнүн принциптери	A	B		
Медициналык кызматтар рыногун сегментациялоо	A			
Маркетинг системасындагы товарлар	A			
Медициналык кызматтарга талап	A			

Медициналык кызматтарды баалоо	А			
Маркетинг жана коом	А			

4- глава. Медайымдык манипуляция

Компетенциялар	деңгээл
Медайымдык диагноздорду коюу үчүн маалыматтарды топтоо	
Негизги жана кошумча даттанууларды чогултуу, бейтаптын анын көйгөйлөрүн кабыл алуусуна баа берүү	2
Бейтаптын маданий өзгөчөлүктөрүнө, социалдык-экономикалык макамына баа берүү	1
Жашоо анамнезин топтоо (бейтаптын жашоосу жөнүндө жалпы маалымат)	2
Аллергиянын анамнезин топтоо	
Бейтаптын жүрүм-туруму менен байланышкан зыяндуу тобокелдик факторлорун аныктоо (тамеки тартуу, кыймылдын аздыгы, ж.б.)	2
Физикалдык кароодон өтүү	
Бейтаптын жалпы абалын баалоо (сырткы көрүнүшү, абалы, тамактануусу, аң-сезими, психикалык абалы)	2
Организмдин жашоо функцияларын баалоо (дене табы, жыштыгы, дем алуу түрү, тамырдын кагышы, кан басымы)	2
Теринин жана былжыр челдин абалын баалоо (аз кандуулук, цианоз, сарык, шишик белгилери)	2
Лимфа бездерин текшерүү	1
Мурунду, бетти текшерүү жана пальпациялоо	1
Эриндерди, оозду, ооз көңдөйүн, ошондой эле тиштерди, тилди, тилдин тамырын, тонзиллдерди текшерүү	2
Кулак түбүндөгү жана жаактын астындагы бездерди текшерүү жана пальпациялоо	1
Көкүрөк клеткасынын формасын жана кыймылдуулугун текшерүү, басымда же перкуссияда ооруну изилдөө	2
Көкүрөк клеткасынын экскурсиясынын көлөмүн аныктоо - кароо, пальпациялоо, төштүн айланасын өлчөө	2
Өпкөнү пальпациялоо, перкуссия жана аускультация	2
Апикалдык чекитти (жүрөктү) аныктоо	2
Перкуссия жана жүрөктүн аускультациясы	1
Жүрөктүн патологиялык үнүн аныктоо	1
Сүт бездерин текшерүү жана пальпациялоо	2
Курсакты текшерүү	2
Курсакты пальпациялоо	1
Аускультация (ичегинин үнү) жана курсак перкуссиясы	1
Ичтин оорушун аныктоо, перитонийдин дүүлүгүүсүнүн симптому	2
Пальпация, бөйрөктү перкуссиялоо	1
Булчуң-кыймыл аппаратынын абалын баалоо	1
Жалпы көндүмдөр	
Ооруну бөлүмгө жеткирүү	2
Бейтаптын жеке гигиенасы (кийимди алмаштыруу, дененин ар кайсы бөлүктөрүнө кам көрүү, ооз көңдөйүн, көздү, кулакты, мурунду кароо, оор абалдагы бейтаптардын чачтарын жуу ж.б.)	2
Бейтаптын тамак- ашы жана тамактануусу	2

Жөнөкөй терапия ыкмалары	2
Гирудотерапия	1
Оксигенотерапия	1
Медайымдык процессти аткаруу	2
Клизма. Газ чыгаруучу түтүктү колдонуу	2
Кусууда жардам көрсөтүү. Ашказанды жуу	2
Табарсыкты катетерлөө	2
Дарыларды парентералдык жол менен киргизүү(в/к, п/к, в/м, в/в), энтералдык жол менен (пероралдык, сублингвалдык, ректалдык), сырткы ыкма менен (кулак, мурун, көз, кын, порошок, пластырь, майлар) колдонуу	2
Кан тобун жана Rh факторун аныктоо	2
Кан алмаштыруу жана дарыларды тамчылатып, реактивдүү куюу	2
Бейтапка венекция жана венипункция жүргүзүүгө даярдоо	2
Дезинфекциялоочу негизги жана жумушчу эритмелерди даярдоо	2
Дезинфекциялык эритмелер менен ууланганда биринчи жардам көрсөтүү	2
Подготовка перевязочного материала для стерилизации (тампонов, салфеток, шариков, турунд) и их укладка в стерилизационные коробки. Стерилдөө үчүн таңуучу материалды даярдоо (тампон, салфетка, шар, турунда) жана аларды стерилдөө кутучаларына салуу	2
Инструменталдык изилдөө методдоруна бейтаптарды даярдоо	2
ЭКГ жүргүзүү	1
Подготовка и техника сбора мочи для лабораторных исследований у детей всех возрастных групп и взрослых (ОАМ, на сахар, пробы Нечипоренко, Аддиса-Каковского, Зимницкого) Бардык курактагы топторго, чоңдор жана балдарды лабораториялык изилдөө үчүн заара чогултууну даярдоо жана анын техникасы (ЗЖА, кантга, Нечипоренко, Аддис-Каковский, Зимницкийдин тажрыйбалары)	2
Тыкыр копрологиялык жана бактериялык изилдөө жүргүзүү үчүн балдардын заңын даярдоо жана алуу	2
Лабораториялык изилдөө үчүн кекиртектин жана мурундун курамындагыны алуу	1
Оор жана эрте төрөлгөн балдарды түтүкчө менен тамактандыруу	1
Дарылоочу жана гигиеналык мончолор	2
Балдардын дене табын өлчөө	2
Жаңы төрөлгөн ымыркайлардын массажи жана гимнастикасы	1
Жумуш ордунда кол жуу ыкмаларын туура колдонуу	2
Шашылыш жардам көрсөтүүнүн манипуляциясы	
Бардык курактагы топтордун, чоңдор жана балдардын жүрөк-өпкө реанимациясы (жүрөк реанимациясынын негизги алгоритми, муляжда)	2
Сырткы жаракаттарга биринчи жардам (жарааттар, кан агуу, күйүк, чоюлуу, чыгып кетүү, сыныктар)	2
Жаракат алган бейтапты жеткирүү	2
Кан агууну токтотуу (манжанын басымы, мүчөнүн максималдуу бүгүлүшү, катуу таңууну коюу, боону таңуу)	2
Жасалма дем алуу «ооздон оозго», «ооздон мурунга	2
Дем алуу жолдорун обструкциясы учурунда бөтөн дене менен жардам (балдарга, аң-сезимдеги чоң кишилерге, эс-учун жоготкондорго, ашыкча салмактууларга жана кош бойлуу аялдарга)	2
Хирургия бейтаптарына кам көрүү менен байланышкан манипуляция	

Операциялык талааны кичи хирургиялык кийлигишүүлөргө, асептикага жана антисептикага даярдоо	2
Операцияга даярдануу (операция алдында кол жуу, стерилдүү операция формасын кийүү, стерилденген кол кап)	2
Чоң жана кичине шаймандардын үстөлдөрүн даярдоо жана жабуу	1
Таңуулар, жумшак таңгыч бинтти коюу	2
Операциядан кийинки жараатка кам көрүү	2
Сөзсүз түрдө операциядан кийин ооруган баланы төшөктө кармоо	2
Үй шартында кам көрүү көндүмдөрүнө балдарды жана адамдарды окутуу	2
Бактериологиялык изилдөө үчүн бөлүнүүчү жараны алуу	1
Жараларды жана көңдөйлөрдү кургатууда бейтапты даярдоо жана медайымдын дарыгерге жардам берүүсүн даярдоо	2
Стомага кам көрүүгө байланыштуу манипуляциялар	1
Бейтапты жана дарыгерге жардам берген медайымды пункцияны жүргүзүү үчүн даярдоо	1

5-глава. Уюштуруу жана башкаруу көндүмдөрү

Компетенциялар	деңгээл
Медайымдар, бейтаптар, келгендер менен натыйжалуу баарлашуу көндүмдөрүн колдонуу	2
Медперсоналды мотивациялоо	2
Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине ылайык медайымдык персоналды жумушка алуу жана иштен бошотуу	1
Ооруканалардын муктаждыктарын жана көйгөйлөрүн баалоону жүргүзүү	1
Кадрларды туура бөлүштүрүү. Медициналык персоналдарды кенже жана орто кадрларын рационалдык бөлүштүрүүнү уюштуруу	1
Оорукана ичиндеги инфекцияларды алдын алуу чараларын жүргүзүү	2
Медициналык документтерди жана журналдарды туура толтуруу	2
Медициналык документтерге көзөмөлдөөлөрдү жүргүзүү	2
Персоналдардын иштөө графигин табелин түзүү	2
Персоналдардын жөндөмдөрүн баалоо жана милдеттерди бөлүштүрүү	1
Посттордогу көрсөтмөлөргө ылайык, ууларды, баңги заттарды жана башка дары-дармектерди, спиртти жана таңгак материалдарынын чыгымдырын эсепке алуунун, сактоонун тууралыгын көзөмөлдөө.	1
Медайымдар тарабынан дарыгердин көрсөтмөлөрүнүн өз убагында жана так аткарылышын көзөмөлдөө; бейтаптардын азыктарын туура сактоо, муздаткычтардын абалын; дарылоо жана коргоо режимин аткаруунун; медициналык шаймандардын коопсуздугу жана колдонууга жарамдуулугун көзөмөлдөө	1
Бөлүмдөрдө санитардык эпидемиологиялык режимди сактоо; бейтаптардын өз убагында жана туура тамактануусу; ички тартип, медициналык персонал тарабынан эмгек тартибинин сакталышы	2
Милдеттер жана артыкчылыктарды коюу менен медайымдын кызматтык ишин пландаштыруу	1
Бейтаптардын муктаждыктарын канааттандыруу жана медайымдардын кам көрүүсүн жакшыртуу үчүн медициналык топтун мүчөлөрү менен персоналдардын ишмердүүлүктөрүн координациялоо	1
Персоналдардын өздүк кызматтык милдеттерин аткарышын баалоонун ыкмаларын иштеп чыгуу жана колдонуу	1

Кызматкерлерге административдик жоопкерчиликти түшүндүрүү	2
Санитардык жана эпидемияга каршы режимге буйруктарды колдонуу	2
Медицина кызматкерлерин алдыдагы аттестацияга жана сертификациялоого даярдоо	1

6- глава. Психологиялык жана педагогикалык көндүмдөр

Компетенциялар	деңгээл
Сабакта жана класстан тышкары иштеринде тарбия иштердин ыкмалары жана формаларына ээ болуу жана колдонуу	2
Билим берүү чөйрөсүнүн коопсуз кылуу үчүн студенттердин жүрүм-турумун натыйжалуу жөнгө салуу	2
Педагогикалык техниканын жардамы менен жеке адамга жана топко таасир берүү (сүйлөө, үн, жаңсоолор, чечендик өнөр)	1
Мамлекеттик билим берүү стандартына, окуу планына жана программасына ылайык окутуунун максаттарын жана мазмунун пландаштыруу	2
Билим берүү боюнча окуу-усулдук колдонмолорду иштеп чыгуу	1
Окуу-усулдук иш, лекциянын, практикалык сабактын тематикасынын талаптары боюнча окуу материалын даярдоо	2
Тесттик тапшырмаларды, кырдаалдык тапшырмаларды, оюндарын иштеп чыгуу	2
Салттуу жана салттуу эмес лекцияларды уюштуруу жана өткөрүү	2
Окутуунун жигердүү формаларын колдонуу менен семинарларды жана семинарларды уюштуруу жана өткөрүү	2
Сабактарга окуу куралдарын даярдоо	2
Педагогикалык көзөмөл жүргүзүү. Студенттердин билимин баалоо	2
Медайымдардын иши боюнча окуу программаларын жана пландарын иштеп чыгуу	1
Өз алдынча клиникалык көрсөтмөлөрдү уюштуруу	1
Педагогикалык изилдөөлөрдү жүргүзүү	2